

Profielschets Raad van Toezicht

1. De organisatie

Stichting !WOON (verder te noemen !WOON) werkt met ruim 110 medewerkers en ca. 150 vrijwilligers aan bewonersondersteuning in de metropoolregio Amsterdam. !WOON is in 2017 ontstaan door het samengaan van het Amsterdams Steunpunt Wonen en de Wijksteunpunten Wonen. De missie die toen is geformuleerd is ook nu nog onverkort van kracht: “!WOON maakt bewoners wegwijs in wonen (door het informeren, adviseren, ondersteunen en begeleiden van bewoners en bewonersgroepen bij al hun woonvragen en woonkwesties) en levert een bijdrage aan de stad (door te signaleren, te agenderen en de behoefte van bewoners te verbinden aan de gemeentelijke agenda). We zijn eigentijds, klantgericht, deskundig en onafhankelijk.”

!WOON richt zich niet alleen op huurders en woningzoekenden, maar ook op eigenaar-bewoners. In haar meerjarenstrategie onderscheidt !WOON drie typen ondersteuning en advies:

- aan individuele bewoners (via gesprekken, huisbezoeken, telefonische en digitale contacten);
- aan bewonersgroepen (bewonerscommissies, huurdersorganisaties, wooncoöperaties, VvE's);
- aan individuele en groepen bewoners in het kader van diverse programma's en projecten (op gebied van woningkwaliteit, energie en aardgasvrij, ontwikkelbuurten, langer thuis wonen).

!WOON wordt gefinancierd door gemeenten (voor meer dan 80%), woningcorporaties en fondsen. De verwachte omzet in 2021 ligt net onder € 8 miljoen. De organisatie wordt aangestuurd door twee directieleden die samen het bestuur vormen. Het bestuur rapporteert aan de Raad van Toezicht, die momenteel uit 5 leden bestaat.

2. De functie van de Raad van Toezicht

In deze profielschets wordt eerst ingegaan op de achtergronden en bevoegdheden van bestuur en Raad van Toezicht. Vervolgens wordt ingegaan op de kwaliteitsprofielen van de Raad van Toezicht. De profielschets wordt afgesloten met een zogenaamde kwaliteitsprofiel voor individuele leden van de Raad van Toezicht.

!WOON is een stichting. Krachtens het Burgerlijk Wetboek heeft de stichting een bestuur. !WOON werkt met het toezicht- bestuursmodel volgens regels die aansluiten bij de governancecode Sociaal Werk. Dit model is als volgt ingevuld.

Het bestuur

De taak van het bestuur is al datgene te doen wat nodig is om de stichting te laten functioneren waarvoor zij in het leven is geroepen. In de praktijk betekent dit dat het bestuur van de stichting, binnen de doelstelling van de stichting, tot 'alles' bevoegd is voor zover de wet en de statuten niet uitdrukkelijk anders bepalen.

De Raad van Toezicht

De statuten van !WOON regelen de samenstelling en de bevoegdheden van de Raad van Toezicht. De Raad van Toezicht is het orgaan dat toezicht houdt op het beleid van het bestuur en op de algemene gang van zaken in de rechtspersoon en de daarmee verbonden onderneming (conform artikel 57 lid 2, BW boek 2). De Raad van Toezicht moet er dus - simpel gezegd - op letten of het bestuur het goede doet, d.w.z. de doelstellingen van de rechtspersoon realiseert en de continuïteit van de rechtspersoon bestendigt.

Het bestuur neemt besluiten, bepaalt het beleid en geeft leiding aan de onderneming. De Raad van Toezicht ziet er op toe dat dit op een behoorlijke wijze gebeurt. Hij kijkt of het bestuur zich aan de regels houdt, of het niet handelt in strijd met de wet, de statuten, de andere interne regels en met de maatschappelijke context waarin de instelling geacht wordt te opereren. Maar de raad kijkt ook of het bestuur goed bestuurt. De Raad van Toezicht moet nagaan of het bestuur gegeven de omstandigheden (waaronder ook de afspraken tussen bestuur en raad) adequaat heeft gehandeld. Het gaat niet alleen om toezicht achteraf, maar vooral ook vóóraf. Preventief toezicht is effectiever dan achteraf vanuit een leunstoel concluderen dat het bestuur het niet zo goed heeft gedaan. De Raad van Toezicht moet met het bestuur meedenken en het, als daar aanleiding voor is, op tijd laten weten hoe hij tegen bepaalde zaken aankijkt.

Met raad terzijde staan

Een tweede taak van de Raad van Toezicht is het bestuur met raad terzijde staan. Die tweede taak sluit naadloos aan bij de eerste. Met raad terzijde staan wil zeggen het bestuur scherp houden, door het met ideeën te prikkelen om het beste uit zichzelf te halen. Overigens niet door die ideeën dwingend op te leggen aan het bestuur, want ook hier geldt: het bestuur bestuurt, de raad houdt toezicht. Het gaat er ook minder om dat de raad de juiste antwoorden geeft, maar meer dat hij de juiste vragen stelt.

Bijzondere taken

Ten slotte heeft de Raad van Toezicht nog een aantal bijzondere taken. De statuten van de rechtspersoon bepalen uiteindelijk welke dat zijn. De belangrijkste zijn:

- *Benoemen, schorsen en ontslaan van bestuurder(s)*
Deze bevoegdheid staat niet op zichzelf, maar is een logisch sluitstuk van de toezichthoudende taak. Een belangrijke opdracht voor de Raad van Toezicht is om er voor te zorgen dat de stichting het best mogelijke bestuur heeft. Dat begint met het benoemen van goede bestuurder(s). Een bestuurder die het niet goed (meer) doet en niet te verbeteren is, kan door het toezichthoudend orgaan op non-actief worden gesteld. Deze bevoegdheid staat niet op zichzelf, maar is een logisch sluitstuk van de toezichthoudende taak.
- *Goedkeuren bestuursbesluiten*
Een andere bijzondere taak die de statuten aan de Raad van Toezicht geven is om ingrijpende bestuursbesluiten goed te keuren. Het gaat hier onder meer om de goedkeuring van begroting en jaarstukken en om het aangaan van belangrijke verbintenissen.

3. Algemeen Kwaliteitsprofiel

Uitgangspunt voor de bezetting van de Raad van Toezicht is, dat hij uit generalisten bestaat die gezamenlijk een multidisciplinair team vormen. Voor de integrale besluitvorming zijn leden nodig die een aandachtsgebied hebben, maar bovenal een helicopterview. Van de leden worden besluitvaardigheid en resultaatgerichtheid verwacht. Zij moeten in staat zijn scherpe discussies collegiaal te voeren. Zij moeten weten waarop zij dienen te toetsen en de juiste vragen kunnen stellen.

De leden beschikken over de volgende nader geformuleerde kwaliteiten:

- het hebben van een helicopterview, analytisch vermogen en het kunnen onderscheiden van hoofd- en bijzaken (denken op ten minste HBO-niveau);
- het kunnen functioneren als een klankbord voor het bestuur op diverse beleidsterreinen;
- het hebben van kennis en ervaring in bestuurlijke besluitvormingsprocessen;
- het hebben van inzicht in strategische vraagstukken;
- het kunnen werken in teamverband (teamspeler);
- het hebben van een diepgaande belangstelling voor de samenleving en het wonen;
- het hebben van affiniteit met de doelstelling van de stichting;
- het beschikken over een relevant netwerk in de regio Amsterdam;
- beschikken over eigenschappen als discussievaardigheid, vergadervaardigheid, besluitvaardigheid en communicatievaardigheid.

4. Specifieke kwaliteitsprofielen

Binnen de Raad van Toezicht zullen naast het vooral generalist zijn de volgende zes disciplines/deskundigheden aanwezig zijn:

A. Wonen

Bij deze deskundigheid gaat het om:

- kennis en ervaring op het gebied van bouwen en wonen;
- kennis van lokaal en regionaal beleid en praktijk in de markt van (bewoners van) huur- en koopwoningen;
- visie op het gebied van leefbaarheid, herstructurering en samenwerking met andere (markt)partijen.

B. Bewonersparticipatie en maatschappelijke ontwikkeling

Bij deze deskundigheid gaat het om:

- affiniteit en visie op samenlevingsopbouw en community development;
- kennis van demografische ontwikkelingen, (vergrijzing, multiculturele ontwikkelingen en sociaal economische ontwikkelingen);
- visie op empowerment, in het bijzonder de versterking van de ontwikkeling van wijken en buurten, de maatschappelijke participatie, de positie en sociale stijging van de verschillende wijkbewoners ;
- kennis van vraagstukken op het gebied van zorg en welzijn;
- visie op de raakvlakken tussen de sociale, economische en fysieke pijlers bij stedelijke vernieuwing.

C. Financieel-economisch

Bij deze deskundigheid gaat het om:

- kennis van en inzicht in vraagstukken betreffende de financiële continuïteit van een onderneming;
- belangstelling voor en kennis van financieel-economische vraagstukken en planning en control-technieken, bij voorkeur in de non-profitsector;
- kennis om investeringsbeslissingen te beoordelen op risico's.

D. Juridisch/bestuurlijk

Bij deze deskundigheid gaat het om:

- kennis en inzicht in juridische vraagstukken, waaronder de toepassing van wet- en regelgeving;
- contractvorming en (juridische) gevolgen van overheidsbeslissingenervaring met politieke/bestuurlijke besluitvormingsprocessen en onderhandelingen;
- gevoel voor verhoudingen tussen partijen.

E. Marketing van diensten

Bij deze deskundigheid gaat het om het imago van de stichting, public relations en het vermarkten van bestaande en nieuwe producten. Gevraagd wordt:

- kennis en inzicht in communicatievraagstukken;
- ervaring met marketing en public relations;
- commerciële ervaring;
- kennis en ervaring in marketingstrategieën en-instrumenten;
- ervaring en kennis van ICT.

F. Organisatie en human resource management

Bij deze deskundigheid gaat het om iemand die gewend is te denken in termen van wat een organisatie in zijn ontwikkeling nodig heeft, qua structuur, beheersings)systemen en leiding. Gevraagd wordt:

- kennis van human resource management en managementstrategieën;
- kennis en ervaring in medezeggenschap en personeelsbeleid;
- kennis en inzicht in strategische ontwikkelingsprocessen en organisatorische veranderingsprocessen;
- kennis en inzicht in sociale processen en communicatie.

5. Bezetting van de Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht bestaat uit minimaal vijf en maximaal zeven leden. Eén zetel is gereserveerd voor een lid dat is voorgedragen door de Ondernemingsraad van de Stichting. Deze voordracht is bindend.

Minimaal twee leden dienen woonachtig te zijn in het werkgebied van de stichting. Daarnaast hebben de leden binding met de samenleving in het algemeen en het wonen in het bijzonder.

De maximale zittingsduur van leden bedraagt twee termijnen van vier jaar. Vanuit de dagelijkse werkzaamheden van de leden van de Raad van Toezicht noch anderszins mag van belangenverstrengeling sprake zijn.

Van ieder lid van de Raad van Toezicht wordt verwacht dat hij of zij de ontwikkelingen ten aanzien van zijn of haar kennisgebied weet te vertalen naar de stichting.

Bepaalde kennisgebieden kunnen worden gecombineerd in een persoon. Dit betekent dan ook dat bij de samenstelling van de Raad van Toezicht vooral gekeken wordt of de gehele Raad op bovengenoemde kennisgebieden voldoende in huis heeft.

Het is gewenst om een zeker evenwicht te bereiken tussen personen afkomstig uit het bedrijfsleven en afkomstig uit de non-profitsector. Tevens is gewenst dat bij de samenstelling van de raad aandacht wordt gegeven aan de demografische en culturele diversiteit in het werkgebied van de stichting. Anders gezegd: de diversiteit van de raad op het gebied van culturele achtergrond, leeftijdsopbouw en man/vrouw verhouding is belangrijk voor !WOON.

Gezien het belang van de financiële continuïteit is het wenselijk de bedrijfseconomische knowhow vanuit meerdere personen en invalshoeken in te vullen.